

1. "तुकोबांच्या संतत्वाचा आणि गोड अभंगवाणीचा प्रभाव समकालीनांवरही पडला होता". या विधानाचा परामर्श घ्या. 15
किंवा
 मराठी वाडःमयाच्या विकासात बखरींना वा ऐतिहासिक पत्रांना अतिशय वेगळे स्थान का आहे ते साधार स्पष्ट करा.
2. "विद्रोहाची संकल्पना आधुनिक आहे", असे रा. ग. जाधव का म्हणतात? साधार स्पष्ट करा. 15
किंवा
 'दलित भाषा ही स्वातंत्र्याच्या जाणिवेचेच अपत्य आहे' कसे ते स्पष्ट करा.
3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 15
गट-'अ'
 क) दलित समाज सांस्कृतिक संक्रमणावस्थेत का आहे ते थोडक्यात स्पष्ट करा.
 ख) विद्रोहाच्या संकल्पनेच्या बुडाशी असलेल्या पीडक आणि पीडित यांच्या दुंदुचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 ग) "स्वातंत्र्याशिवाय व्यक्तिस्वातंत्र्याचे गमक असणारे काव्य संभवतच नाही" असे रा. ग. जाधव का म्हणतात?
किंवा
गट -'आ'
 च) "दलित समाजाला साहित्यिकांपेक्षा निष्ठावंत विचारवंतांची अधिक आवश्यकता आहे" या विधानाची थोडक्यात सत्यता पटवा.
 छ) दलित साहित्याला प्रभावी समीक्षकांची गरज का आहे ते थोडक्यात सांगा.
 ज) प्रत्येक दलित कवीने डॉ. आंबेडकरांचे ऋण उत्सुर्तपणे का मान्य केले आहे ते स्पष्ट करा.
4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 15
गट -'क'
 त) फादर स्टीफन्सच्या 'ख्रिस्तपुराण' वर टीप लिहा.
 थ) समर्थ रामदासांची काव्यदृष्टी व काव्यसृष्टी थोडक्यात स्पष्ट करा.
 द) पंडित कवींच्या काव्यातील तत्त्वविवेचनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
किंवा
गट 'ख'
 प) चरित्र -कथाकाव्याची परंपरा सांगा.
 फ) लावणी वाडःमयातील लावण्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 ब) 'मराठी भाषेची प्रतिष्ठा' यावर टीपा लिहा.
5. पुढील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात व समर्पक उत्तरे लिहा. 20
 1) 'पुनःप्रत्यय' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 2) 'चमत्कारिकत्व हे काव्याचे जीवित आहे' असे जगन्नाथ का म्हणतात?
 3) मराठीची स्वनिमव्यवस्था सांगा.
 4) बोलींच्या निर्मितीची कारणे सांगा.
